

Mikroverkko on suuri kokonaisuus

Haastattelu: Marko Kivelä

Yksi opiskelijoiden kannalta keskeisimpiä asioita yliopiston atk-ympäristössä on mikroverkkona tunnettu järjestelmä. Asiaa on sivuttu hieman jo muualla tässä lehdessä, mutta ehkä on aika päästää ne ääneen, jotka itse systeemiä ylläpitävät. Jonne Viljanen on yksi heistä. Kertoisitko hieman, millaisia haasteita mikroverkko asettaa sen kanssa päivittäin työskentelevälle ja mistä tehtävistä työpäiväsi yleensä koostuu?

Haasteellisinta on se, että Novell eDirectory -mikroverkko on suuri kokonaisuus, jossa on paljon sekä järjestelmän sisäisiä että ulkoisia riippuvuussuhteita. Ongelmien ratkaisussa tulee ymmärtää järjestelmien toiminta sekä erittäin laajassa mittakaavassa että aivan pienten yksityiskohtien tasolla sekä näiden eri abstraktiotasojen keskinäinen vuorovaikutus. Joskus pieni vika jossain järjestelmän yksittäisessä komponentissa saattaa aiheuttaa laajalle leviäviä ongelmia. Joskus taas järjestelmäarkkitehtuurin suunnittelussa tai toteutuksessa tehdyt virheet saattavat kohdistua lopulta yksittäiseen komponenttiin, esimerkiksi ylikuormituksen kautta.

Lisäksi Novell-mikroverkon käyttäjätunnusten määrä (hieman alle 60 000) takaa, että asiakkaat eivät lopu.

Päivittäisiä askareita siis riittää ja yksikään päivä ei ole samanlainen. Työpäivääni saattaa kuulua esimerkiksi uusien palveluiden suunnittelua ja testaamista, olemassa olevien optimointia, vikatilanteiden korjaamista joko itsenäisesti tai sidosryhmien kanssa, tai peruskäyttäjän neuvomista yksittäisen ongelman ratkaisemiseksi.

Termisekaannukset ovat varmasti tavallisia erilaisten verkkojen uusille käyttäjille. Voisitko hieman valaista sitä mitä eroa on Internetillä, mikroverkolla tai vaikkapa Windows-verkolla? Entä miten tähän kaikkeen sopii eri laitojen omat verkot?

Rajanveto on jossain tapauksissa kuin veteen piirretty viiva. Internet on globaali tietokoneiden verkko, joka ylittää organisaatorajat. Novell (eDirectory) -mikroverkolla taas tarkoitetaan lähinnä yliopiston omaan käyttöön suunnattua palvelukokonaisuutta. Jotkin tämän kokonaisuuden osista ovat tosin kaikkien Internetin käyttäjien saavutettavissa ja jotkut ovat käytettävissä Internetin välityksellä, mutta edellyttävät voimassaolevaa mikroverkon käyttäjätunnusta. Jotkut palvelut taas ovat saatavilla ainoastaan yliopiston koneilta.

Joillain laitoksilla on puolestaan käytössä Microsoft AD -tekniikkaan pohjautuva palvelukokonaisuus, jota joskus kuulee kutsuttavan myös termeillä Windows-verkko, Windows-mikroverkko tai AD-mikroverkko. Sen toimintaperiaate ja palvelut ovat pitkälti samat kuin yliopistolla laajemmin käytetyllä Novell eDirectory -mikroverkolla. Olipa tekniikka kumpi tahansa, voidaan mikroverkko määritellä rajatuksi kokonaisuudeksi, jonka käyttö edellyttää voimassaolevan käyttäjätunnuksen kyseiseen järjestelmään. Koska edellä mainitut mikroverkot ovat toisistaan erillisiä, ei Novell eDirectory -mikroverkon tunnuksella pääse käyttämään laitoksen AD-mikroverkkoa tai päinvastoin.

Myös käyttäjätunnukset ja niihin liittyvät käyttöoikeudet voivat vaatia selvittämistä. Mitä tarkoittaa mikroverkkolupa ja mihin se oikeuttaa ja minne sillä pääsee?

Novell-mikroverkkolupa on siis tunnus, jolla pääsee itse eDirectory-mikroverkon palveluihin. Lisäksi yliopistolla on ns. keskitetty autentikointijärjestelmä, jonka avulla mikroverkkotunnuksella pääsee käyttämään myös monia mikroverkon ulkopuolisia palveluita kuten Mappipostia, Almaa ja Oodia.

Mikroverkon käyttäjillä on kai välillä hieman omituisia tapoja. Minkälaista käytöstä sinä haluaisit karsia käyttäjiltä ja miksi?

Harmittavimmat tapaukset ovat sellaiset käyttäjät, jotka eivät syystä tai toisesta ole tiedostaneet sitä, että yksin korpulle, CD-ROM:lle, muistitikulle tai oman kotikoneen kiintolevyllä tallennettu tiedosto ei ole varmassa tallessa. Liian usein kuulee käyttäjistä, jotka ovat menettäneet tärkeitä tiedostojaan tallennettuaan tiedostonsa vain yhdelle medialle, joka on sitten hajonnut tai kadonnut. Edellisiin medioihin verrattuna luotettavampi tiedostojen tallennuspaikka on mikroverkon kotihakemisto, jossa tiedostot ovat vikasietoisessa levyjärjestelmässä ja niistä otetaan säännölliset varmuuskopiot. Varmuuskopioiden lisäksi käyttäjät voivat myös palauttaa omatoimisesti tiedostojaan salvage-toiminnon avulla.

Työ on osa elämää, mutta elämään täytyy toki mahtua muutakin. Olit vähän aikaa sitten vuorotteluvapaalla. Kertoisitko vapaastasi muutamalla sanalla ja ennen kaikkea siitä, miltä tuntui palata töihin kahdeksan kuukauden tauon jälkeen?

Ymmärtäväisten pomojeni myötävaikutuksella onnistuin toteuttamaan pitkäaikaisen unelmani ja pääsin tutustumaan Kaakkois-Aasiaan. Reissasin rinkkaturistina Thaimaassa, Laosissa, Myanmarissa, Singaporessa ja Malesiassa. Muutamassa viikossa työasiat ja työelämään liittyvät tiukat aikataulut, tuotannolliset tavoitteet ja velvollisuudet unohtuivat täysin.

Unohtumattomien kokemusten ja mahtavan fiiliksen lisäksi tuollainen pidempi irtiotto vieraassa kulttuurissa antoi myös perspektiiviä oman kulttuurin ja jopa elämän tärkeiden perusasioiden tarkastelulle.

Täytyy myöntää, että työelämään paluu vaati aikamoista totuttautumista. Reissulla saadun vapauden tunteen menettäminen oli kenties vaikein juttu työelämään sopeutumisessa. Olin ollut töissä vasta viisi päivää, kun mikroverkkojärjestelmään tuli poikkeuksellisen laajamittainen toimintahäiriö. Suuren osan keskeisistä palveluista sekoillessa ja puhelimien piristessä käväisi hetken mielessä että voisinpa taas olla lomalla. Pian ongelma kuitenkin oli ratkaistu, askareet muuttuivat taas arkisemmiksi ja työ alkoi taas tuntua merkitykselliseltä ja palkitsevalta.